

В историята на човечеството само два пъти е създаван език с граматика и писменост към него, предназначени специално за богослужебни цели. За пръв път това се е случило през V век пр. Хр., когато монахът Панини (брамин в манастир, намиращ се на територията на днешна Северна Индия) създал език с граматика и писменост към него на базата на два езика от индоиранската езикова група (староперсийски, авестийски) и на ведическия език на Ригведа. Създаденият от Панини език се нарича „класически санскрит“. Целта на класическия санскрит е да бъде използван като свещен език – за писане на богослужебна литература и за език, на който да се служи в храмовете. Санскрит постепенно оказал влияние в развитието на повечето езици в района (Индия, Непал, Шри Ланка, Пакистан).

Тринайсет века по-късно, през 855 година, братята Константин и Методий създали (на основата на българския език, говорим към средата IX век, и на едно от наречията на южните славяни) нов език с граматика и писменост към него, с цел да служат за богослужебни в новосъздадените на Балканите християнски храмове. В различни периоди създаденият от Константин и Методий език е наричан различно – „кирилометодиев“, „българославянски“, „черковнославянски“, „средновековен български“. В езикознанието и в историческата наука е прието този език да се нарича старобългарски.

За пръв път старобългарският език е въведен като богослужебен в християнски храмове през 855 година в България по време на мисията на Константин и Методий в долината на река Брегалница, когато около 45 000 души приели християнството, а заедно с него и новия език и писменост. През 893 година княз Борис I обявил старобългарския език и писмеността глаголица за официални в българската държава и в новосъздадената независима българска църква. Така България била първата държава, която въвела създадените от Константин и Методий свещен език и писменост за държавни и църковни. Поредица от владетели превърнали България в просветителски и духовен център, а средновековната българска литература служила като образец за новопокръстените християни в един значителен район на Източна Европа.

По стечение на историческите обстоятелства, сто години по-късно старобългарският език се разпространил масово сред новопокръстените източни славяни. През 988 г. княз Владимир I въвел християнството като официална религия в Киевското княжество. Покръстването на населението на Киевска Рус било извършено от български мисионери и духовници, които разпространили християнската религия чрез църковна и богослужебна литература, донесена от България. Старобългарският език, използван в началото само като богослужебен, постепенно оказал влияние в развитието на езиците на източните славяни.

След IX век създадените от Константин и Методий свещен език и писменост се превърнали в цивилизационен и духовен импулс за развитието на много народи в Източна Европа.

Днес, 1200 години след създаването на глаголицата, ние помним това уникално културно наследство и като негови преки наследници изпълняваме своето задължение да го опазим, споделим и развием.